

JB JAN BAKKER

Fourages - Mest - Aardappelen - Transport

MVO JAARVERSLAG 2016

1. Inleiding

Jan Bakker heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld in de agrarische en GWW-sector. Naast onze transporttak zijn wij actief in fourage-, mest- en vergistingsproducten, aardappelhandel, mestverwerking, kalverhouderij, landbouw- en melkveebedrijven. We zijn gegroeid en geprofessionaliseerd, maar met behoud van onze eigen identiteit.

In dit MVO verslag kunt u lezen wat wij in 2016 hebben ondernomen in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, oftewel MVO. Twee thema's spelen hierbij een sterke rol. Het verlagen van de CO₂-uitstoot is één van de belangrijkste uitdagingen in onze sector. De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld in 2030 de uitstoot van CO₂ door transport en logistiek met 30% te hebben verminderd. Deze uitdaging pakken wij bij Jan Bakker met beide handen aan. Naast CO₂-uitstoot is de toenemende concurrentie van buitenlandse transporteurs een uitdaging voor de Nederlandse transportsector en daarmee dus ook voor Jan Bakker. Hier reageren wij op door een prettig werkklimaat te bieden waardoor onze medewerkers tevreden blijven; personeel is immers de kracht van elk bedrijf. Wij zijn een regionaal georiënteerd bedrijf en daarom vinden we onze kracht in korte lijnen en een nuchtere aanpak.

Om ook in de toekomst een goede dienstverlening te kunnen blijven bieden, houden we de ontwikkelingen nauwgezet bij: Jan Bakker wil vooroplopen. Dat vooroplopen wil Jan Bakker doen op een maatschappelijk verantwoorde manier. Daarom zijn we afgelopen jaar gestart met een MVO-traject begeleid door Will2Sustain. Daarbij kiezen wij onze MVO-speerpunten en acties op een onderbouwde en doordachte wijze. Jaarlijks zullen we verslag uitbrengen van onze activiteiten, cijfers en behaalde en niet-behaalde doelstellingen in een MVO-jaarverslag. Dit is het eerste verslag, waarbij we vooral ingaan op de wijze waarop we tot onze speerpunten zijn gekomen, wat de huidige status is en wat onze ambitie is voor de komende jaren. Wij wensen u veel leesplezier.

2. MVO-onderzoeken

In dit hoofdstuk worden de aanleiding, werkwijze en uitkomsten van de verschillende MVO-onderzoeken beschreven.

2.1. De aanleiding

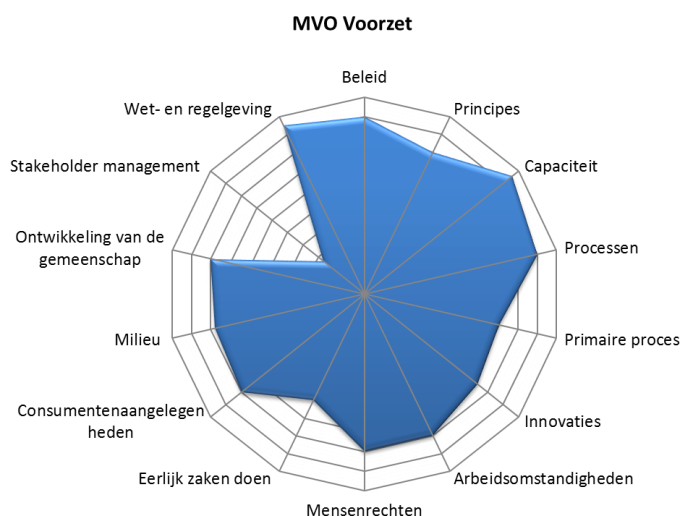
Onze activiteiten op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid gaan verder terug dan het traject dat in dit jaarverslag wordt beschreven. Duurzaamheid heeft in de sector een sterke band met kwaliteit. Met kwalitatief goed materieel, zuinig rijden en het nakomen van arbeidsvoorwaarden heb je als bedrijf toekomstperspectief. Daarin heeft Jan Bakker altijd geïnvesteerd. Daarnaast doen wij niet aan “hokjesdenken”. Waarom zou een landbouw- en transportbedrijf niet kunnen investeren in zonnepanelen, windenergie en biovergisting? Deze activiteiten zijn voor ons vanzelfsprekend. Echter, een structuur in relatie tot verduurzaming ontbrak tot nu toe. Om voorop te lopen in de sector heeft Jan Bakker in 2016 verschillende onderzoeken laten uitvoeren op basis van de internationale richtlijn ISO 26000. Deze richtlijn bevat vastgestelde kernthema's en onderwerpen die samen een definitie van MVO vormen. Directie, medewerkers en externe contacten zijn gevraagd het bedrijf te beoordelen op gebieden als People, Planet en Profit. Daarnaast werd hen gevraagd hoe dit verder verbeterd kan worden. Dit heeft geresulteerd in twee overkoepelende speerpunten.

2.2. De basis: ISO 26000

Duurzaamheid is in de laatste decennia aan een opmars bezig in het bedrijfsleven. Groeiende sociale problemen, milieuverontreiniging en financiële onzekerheid gaven aan dat het noodzakelijk werd om als bedrijf zelf de verantwoordelijkheid te nemen. Tot tien jaar geleden was er wereldwijd geen vastgestelde standaard voor maatschappelijk verantwoordelijkheid ondernemen. Hier kwam verandering in met de ISO 26000. Anders dan bekende standaarden als de ISO 9001 voor kwaliteitsmanagement en ISO 14001 voor milieumanagement, is deze nieuwe norm niet certificeerbaar. Een bedrijf kan slechts kenbaar maken de richtlijn toe te passen. In de figuur hiernaast zijn de 7 kernthema's van MVO weergegeven. Het kernthema 'goed bestuur' is overkoepelend weergegeven, omdat dit het bestuur van de organisatie betreft. Dit heeft weerslag op alle MVO prestaties.

2.3. MVO organisatiescan

Via het duurzaamheidsinitiatief 'De Noord West Veluwe Verduurzaamt' namen wij voor het eerst kennis van een integrale organisatiescan op het gebied van duurzaamheid. Deze 'MVO Voorzet' van Will2Sustain werd ingevuld door CFO Henk van de Vosse. Het scanresultaat gaf een beeld van hoe de organisatie eruit ziet vanuit het perspectief van MVO. Niet alleen de prestaties op People, Planet en Profit passeerden de revue, maar ook werd gekeken naar de voorwaarden voor een duurzame bedrijfsvoering. Het resultaat ziet u in de figuur hiernaast. Op vrijwel alle punten scoort Jan Bakker ruim voldoende, met uitzondering van het stakeholder

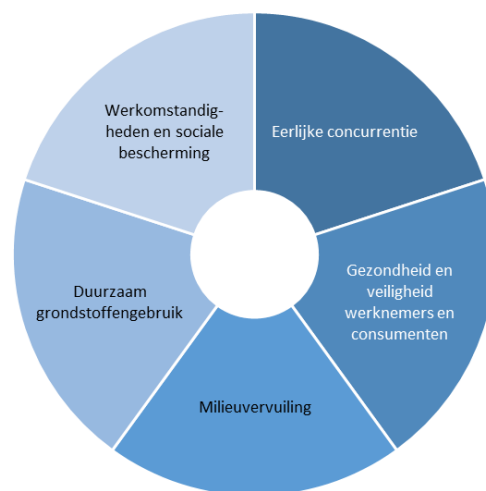
management. In het resultaat is duidelijk te zien dat Jan Bakker al zeer actief is met MVO-gerelateerde zaken, maar dat belanghebbenden van binnen en buiten de organisatie hierbij niet werden betrokken. Er was behoefte aan zichtbaarheid en een planmatige aanpak. Dit zou de basis vormen van ons duurzaamheidsbeleid.

2.4. MVO volgens medewerkers

Een kernwaarde van een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering is het actief betrekken van medewerkers. Deze mensen vormen samen immers het belangrijkste onderdeel van een bedrijf. Wij wilden daarom weten hoe zij tegenover de verschillende MVO-onderwerpen staan en hoe zij Jan Bakker daarop vinden scoren. Voor de nulmeting zijn er in totaal acht medewerkers geïnterviewd: drie planners, twee verkopers, een administratief medewerker, een bedrijfsleider en een chauffeur. Hen werd bijvoorbeeld gevraagd of arbeidscontracten worden nagekomen, hoe men omgaat met corruptiegevoelige onderwerpen en op welke wijze de organisatie bijdraagt aan de lokale gemeenschap. Wanneer medewerkers het onderwerp goed geïmplementeerd vonden bij Jan Bakker (in hun werkomgeving) gaven zij een hoog cijfer en wanneer er verbeteringen mogelijk zijn, geven zij een lager cijfer (schaal van 1 t/m 10). Ten slotte konden zij verbetervoorstellen doen. Onze medewerkers gaven Jan Bakker gemiddeld een 7,8. Wij zijn zeer vereerd met dit resultaat, maar kijken graag waar het nog beter kan.

2.5. Stakeholderanalyse

Tijdens onze dagelijkse werkzaamheden komen wij regelmatig relevante maatschappelijke vraagstukken tegen. Dit gaat ook organisaties en personen buiten ons bedrijf aan. Deze stakeholders hebben bepaalde verwachtingen van Jan Bakker die wij graag concreet gemaakt zien. Ook bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van vragen op basis van de ISO 26000. Tien stakeholders konden in een persoonlijk interview de voor hen belangrijkste MVO kernthema's en onderwerpen kiezen, waarbij ze hun beeld van Jan Bakker en hun verwachtingen naar Jan Bakker toe kenbaar maakten. Hiernaast is de top 5 aan belangrijkste MVO onderwerpen weergegeven zoals gekozen door de stakeholders.

2.6. Prioritering

De volgende stap in het traject hield in dat de resultaten van de MVO-onderzoeken ondergebracht werden in een prioriteringsmatrix. Dit houdt in dat wij alle 37 MVO onderwerpen beoordeelden op relevantie voor Jan Bakker, significantie volgens stakeholders en prioriteit volgens Jan Bakker. Zo blijven alleen de onderwerpen over waar Jan Bakker de meeste winst op kan boeken.

Dit heeft geleid tot de volgende MVO speerpunten:

- Werkgelegenheid en arbeidsrelaties
- Milieu, grondstoffen en klimaat

Met deze speerpunten hebben we al een belangrijk doel behaald: richting en structuur geven aan ons MVO beleid. Vervolgens kunnen we doelen en acties identificeren om daadwerkelijk een verschil te maken. Dit hebben we vastgelegd en openbaar gemaakt in ons MVO Programma 2017-2020. Hierin zijn de doelstellingen, strategie, acties en indicatoren voor elk speerpunt weergegeven.

3. MVO speerpunten en acties

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op wat de MVO speerpunten betekenen voor Jan Bakker, hoe wij hier op dit moment invulling aan geven en wat onze ambities in de toekomst zijn.

3.1. Speerpunt 1: Werkgelegenheid en arbeidsrelaties

Wat betekent dit speerpunt voor ons?

Bescherming van werknemers wat betreft baanzekerheid en werkomstandigheden is een groot goed. Er rust niet alleen een verantwoordelijkheid bij Jan Bakker als werkgever om hier zo goed mogelijk invulling aan te geven, het is simpelweg een voorwaarde voor kwaliteit. Jan Bakker ziet zich net als andere bedrijven in de sector geconfronteerd met een vergrijzend werknemersbestand. De komende jaren zal de gemiddelde leeftijd toenemen. Met de verhoging van de pensioenleeftijd moet extra gewaakt worden op de blijvende inzetbaarheid, want bij langdurig ziek thuiszitten is immers niemand gebaat.

Hoe geeft Jan Bakker hier op dit moment invulling aan?

In 2016 waren er 138 medewerkers werkzaam bij Jan Bakker. We hebben dat jaar 40 nieuwe gezichten mogen verwelkomen en 24 personen hebben afscheid van ons genomen. De voornaamste oorzaak hiervan was dat de werktijden niet meer in overeenstemming waren met een veranderde privé-situatie. De werktijden in de sector zijn dynamisch en flexibel, het is daarom voor ons niet mogelijk om strikt volgens kantoortijden te werken. Wij willen onze werknemers hierin wel tegemoet komen, zie hiervoor onze ambitie.

Werknemers van Jan Bakker geven aan dat zij een hoge mate van baanzekerheid ervaren, en dat er actief oplossingen gezocht worden wanneer de situatie daarom vraagt. Een goede maat voor inzetbaarheid en een gezonde werkomgeving is het ziekteverzuim. Bij Jan Bakker lag dit in 2016 op 3,16 procent. Dat is lager dan de 4,5 procent van het landelijk gemiddelde voor de transportsector. We zijn blij te kunnen melden dat er in 2016 geen ongevallen met letsel hebben plaatsgevonden bij Jan Bakker.

Wat is de ambitie van Jan Bakker bij dit speerpunt?

De afgelopen jaren is Jan Bakker, en de maatschappij als geheel steeds meer digitaal gaan werken. E-mail is een vanzelfsprekend communicatiemiddel geworden bij veel werkzaamheden. We kunnen er echter niet van uit gaan dat alle medewerkers deze veranderingen zonder belemmering doorlopen. Daarom zal Jan Bakker de komende jaren meer aandacht besteden aan het verhogen van de digitale geletterdheid. Dat kan bijvoorbeeld door cursussen aan te bieden, een persoonlijk gesprek aan te gaan of informatiebijeenkomsten te houden. Zo kunnen we voorkomen dat werknemers buitengesloten raken in hun werk- en privéleven.

Wij willen duurzame inzetbaarheid voor onze medewerkers bereiken door de risico's op vroegtijdig

uitval beter in kaart brengen voordat herplaatsing noodzakelijk wordt. Jan Bakker wil daarom integraal de duurzame inzetbaarheid van haar werknemers evalueren, door vanaf 2017 een jaarlijkse duurzame inzetbaarheidscheck uit te voeren. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de chauffeurs, omdat dit de grootste groep betreft. Deze online scan wordt beschikbaar gesteld door het Sectorinstituut Transport en Logistiek. Werknemers kunnen anoniem een vragenlijst invullen over hun levensstijl en

krijgen hier vervolgens feedback op. Op deze manier wordt het risico op uitval inzichtelijk. Bij voldoende respons ontvangt Jan Bakker statistieken van alle reacties. Daarmee kunnen wij waar nodig maatregelen nemen, zoals voorlichting of het stimuleren van gezond gedrag. Een factor hierin is voldoende chauffeurs in dienst nemen en waar nodig hun opleiding bekostigen, zodat er voldoende medewerkers voor de werkzaamheden zijn. Tevens wil Jan Bakker op verzoek herverdeling van werktijden mogelijk maken, zodat werktijden flexibeler worden.

3.2. Speerpunt 2: Milieu, grondstoffen en klimaat

Wat betekent dit speerpunt voor ons?

Voor een transportbedrijf als Jan Bakker is uitstoot door brandstofverbruik één van de belangrijkste duurzaamheidsobstakels. Diesilverbruik zorgt voor emissies van schadelijke stoffen, draagt bij aan de opwarming van de aarde en zorgt voor het opraken van fossiele brandstoffen. Daarnaast koopt Jan Bakker gebruiksgoederen in, produceren wij afval en bevinden wij ons in het proces van het bouwen van een nieuw hoofdkantoor. Dit heeft invloed op het grondstoffenverbruik.

Hoe geeft Jan Bakker hier op dit moment invulling aan?

Al sinds 2010 heeft Jan Bakker inzicht in de CO₂-emissies vanuit de transportbewegingen. Ook nemen wij sindsdien maatregelen om ons brandstofverbruik te reduceren. In 2012 behaalde Jan Bakker Transport de Lean and Green Award. Deze wordt toegekend aan organisaties die onderbouwd streven naar een minimale CO₂-reductie van 20% binnen vijf jaar. In de onderstaande tabel staan de maatregelen die behoren bij deze aanpak. Het programma liep in 2016 ten einde en werd vervangen door certificering volgens de CO₂-Prestatieladder niveau 4 in 2017.

Tabel 1: Lean and Green maatregelen en besparende maatregelen wagenpark

Maatregel	Gerealiseerd	Relatieve besparing
Nieuw gekochte vrachtwagens zijn van de meest zuinige klasse (euro 6).	Doorlopend	Ca. 2-6%
Al onze chauffeurs hebben een cursus voor zuinig rijden gevolgd.	2015	1,67%
Onze vrachtwagens zijn uitgerust met boordcomputers, incl. brandstofmanagement en rijstijl assistent.	2014	3,34%
De motormanagement-software is aangepast voor oudere vrachtwagens.	2013	11,50%
Alle vrachtwagens zijn begrenst tot 85 km/u.	2013	1,00%
Aerodynamische maatregelen toepassen bij bestaande vrachtwagens.	2013	1,00%
Chauffeurs worden vervoerd met wisselauto's, zodat onnodig verreden kilometers vermeden worden.	2012	Ca. 4-5%

Enkele maatregelen en hun huidige status worden hieronder toegelicht:

- Euro 6 vrachtwagens

In 2016 maakte 83 procent van het wagenpark gebruik van Euro 6 motoren, de meest schone en zuinige klasse die op dit moment verkrijgbaar is.

- Zuinig rijden cursus

In het kader van Code 95 zijn onze chauffeurs verplicht regelmatig cursussen te volgen. Er kan uit veel cursussen gekozen worden, maar Jan Bakker zorgt dat iedere chauffeur een cursus zuinig rijden heeft gevolgd.

- Inzet van wisselauto's

Een belangrijk onderdeel van zuinig rijden is het zo efficiënt mogelijk gebruiken van de vrachtwagen. Onze vrachtwagens zijn vrijwel continue onderweg. Het werkgebied omvat een groot deel van Nederland, maar een chauffeur moet naar huis kunnen wanneer zijn werktijd erop zit. In voorgaande jaren reed de chauffeur met de vrachtwagen naar huis of een stalplaats, waarna zijn collega de rit voortzette. Deze ritten betekenden in de meeste gevallen een flinke omweg. Vanaf 2012 zijn wij begonnen met de inzet van wisselauto's. Deze zuinige kleine personenauto's pendelen tussen woonplaats en vrachtwagen. Onze chauffeurs wisselen daarmee zonder omwegen. Zo besparen wij vele vrachtwagenkilometers en wordt er een betere privé-werk balans gecreëerd voor de chauffeurs.

- Duurzame energieopwekking

Naast maatregelen om het brandstofverbruik te verlagen richt Jan Bakker zich ook op het verduurzamen van de energievoorziening. In samenwerking met de Raedthuys Groep uit Enschede zijn wij actief met opwekken van duurzame energie. Op dit moment zijn twee agrarische locaties voorzien van zonnepanelen, waaronder 828 panelen op onze locatie in Dronten. Ook zijn er windmolens geplaatst op grond van Jan Bakker, in samenwerking met de Raedthuys Groep.

Wat is de ambitie van Jan Bakker bij dit speerpunt?

Zorg voor milieu wordt de komende jaren alleen nog maar belangrijker. Daarom heeft Jan Bakker ambitieuze plannen om haar impact op milieu, klimaat en grondstoffen fors terug te dringen.

- Brandstofverbruik verminderen

Met de certificering op de CO₂-Prestatieladder niveau 4 geven wij gestalte aan onze ambitie om inzicht en reductie te bereiken in het brandstofverbruik. Wij willen in 2017 ons brandstofverbruik per kilometer met minimaal twee procent reduceren ten opzichte van 2016. Dat willen wij bereiken door verschillende maatregelen door te voeren:

- De tijd dat een vrachtwagenmotor in stilstand draait, willen wij verminderen. Naar verwachting kunnen wij hier ongeveer een procent per kilometer besparen.
- Alle chauffeurs zullen de komende vijf jaar een opfriscursus zuinig rijden ontvangen.
- Aanvullend communiceren wij eens per kwartaal intern het verbruik per chauffeur.

- Duurzame kantoorlocatie

De laatste jaren is Jan Bakker aanzienlijk gegroeid. Door de toename in het aantal medewerkers is ons kantoor aan de Zuiderzeestraatweg niet langer toereikend. Tevens is er weinig mogelijkheid om vrachtwagens te stallen. Daarom hebben wij gekozen voor een nieuwe kantoorlocatie en stalling op het duurzame bedrijvenpark H2O, langs de A50 en A28 bij Hattemerbroek. Bij het ontwerp zullen duurzame maatregelen zoals opwekken van duurzame energie een belangrijke rol spelen. Ook willen we een sprong voorwaarts maken met het verminderen en scheiden van afval. De start van de bouw staat gepland voor eind 2017.

- Duurzame inkoop

Voor de diverse werkzaamheden koopt Jan Bakker gebruiksgoederen en materieel in. Hierbij horen natuurlijk de vrachtwagens en ingekochte brandstof, maar ook kantoorartikelen zoals papier en elektronica. Een duurzaam inkoopbeleid zorgt voor een gedegen afweging van duurzaamheids-indicatoren, prijs en kwaliteit. De mogelijkheden wat betreft duurzaam inkopen zijn nog niet helder vastgelegd, daarom gaan wij deze in 2017 in kaart brengen. Tegen 2019 moet het inkoopbeleid volledig rekening houden met duurzame alternatieven. Voor de grootste inkoop hebben wij al doelstellingen gesteld:

- Nieuw gekochte vrachtwagens maken gebruik van de meest zuinige motor (euro 6). In 2017 worden naar verwachting vijftien vrachtwagens vervangen.
- Wij willen graag duurzame brandstoffen toepassen wanneer dit economisch haalbaar blijkt, bijvoorbeeld in samenwerking met opdrachtgevers. Het vervoeren van zuiveringsslib met daaruit gewonnen brandstof is daarbij een optie (zie onderstaande sectie).
- Wanneer ons huidige energiecontract in 2019 afloopt zullen wij overstappen naar een leverancier van groene stroom.

- Bio-energie opwekken

Diesilverbruik bij transport is nu nog niet te vermijden met een economisch levensvatbaar alternatief. Dit gaat binnenkort veranderen. Jan Bakker werkt samen met Waterschap Vallei en Veluwe aan de bouw van de bio-energiecentrale Harderwijk (BECH). Deze samenwerking is uniek in Nederland. De centrale zal mest, zuiveringsslib en restproducten uit de voedingsindustrie gebruiken om biogas op te wekken. Dit is een hernieuwbare energiebron en kan gebruikt worden ter vervanging van aardgas en LPG. Daarnaast produceert de centrale digestaat (een soort compost) en CO₂. Deze kunnen dienen als een grondstof voor de land- en tuinbouw en de industrie.

Hiermee leveren Jan Bakker en het Waterschap een belangrijke bijdrage aan de toepassing van duurzame brandstof en vermindering van het mestoverschot.

4. Samen maatschappelijk verantwoord ondernemen

Onze ambities voor een duurzaam Jan Bakker komen voort uit dezelfde mentaliteit die ons succesvol maakt. We doen wat nodig is, en we doen het goed. Door deel te nemen aan initiatieven op het gebied van duurzaamheid houden wij onze strategie voor verduurzaming scherp en dragen wij bij aan een duurzamere regio. Graag lichten we twee initiatieven toe.

- De Noord West Veluwe Verduurzaamt

De Noord West Veluwe Verduurzaamt is een lokaal initiatief ter verduurzaming van de regio Oldebroek-Elburg. De deelnemende organisaties hebben een MVO convenant ondertekend. Hierin beloven zij zich in te zetten om de MVO prestaties te bevorderen en te monitoren, en door gezamenlijk actie te nemen duurzaamheid te bevorderen. De filosofie is dat duurzaamheid een werkwoord moet worden: 'verduurzamen'. De groep bestaat inmiddels niet alleen uit bedrijven, zoals Van Werven, Prins Bouw en Rabobank Noord-Veluwe: ook twee gemeenten, een stichting voor vrijwilligerswerk en een middelbare school hebben het convenant mede ondertekend. Een divers gezelschap, maar verbonden door een gezamenlijk doel: inhoud geven aan de zorg voor mens, planeet en welvaart.

Een betere wereld begint nog altijd bij jezelf, daarom hebben de deelnemers met behulp van de MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) Voorzet van Will2Sustain inzicht gekregen in hun huidige MVO prestaties en kunnen mede daarop gericht hun eigen organisaties gaan verduurzamen. De deelnemers komen twee keer per jaar bijeen. Daarnaast zijn er vier werkgroepen opgericht die concreet inhoud geven aan de speerpunten energie en klimaat, afval verminderen, verduurzaming processen en maatschappelijke betrokkenheid.

Deelnemers 'De Noord West Veluwe Verduurzaamt' bij ondertekening convenant

- Sectorinitiatief Noord Oost Nederland: Samen Reduceren van Brandstofverbruik

Het gezamenlijke doel van dit initiatief is het verzamelen en delen van informatie gericht op het reduceren van CO₂-emissies uit brandstofverbruik. De deelnemers zijn bedrijven uit de aannemerij en GWW-sector. Het doel is om in halfjaarlijkse bijeenkomsten kennis en ideeën over brandstofreductie te delen en van elkaar te leren. Het initiatief concentreert zich bewust op het brandstofverbruik omdat dit voor de deelnemers de grootste energiekostenpost en energieverbruiker is en daarmee ook de grootste bijdrage levert aan hun CO₂-uitstoot. Kortom, het is het meest relevante energievraagstuk voor deze bedrijven. Via deze bijeenkomsten worden deelnemers gemotiveerd om actief aan de slag te gaan met het reduceren van het brandstofverbruik en daarmee kosten en CO₂-uitstoot te besparen.

